

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 185 (XXIX) — Nr. 471

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Joi, 22 iunie 2017

SUMAR

<u>Nr.</u>		<u>Pagina</u>
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE		
127.	— Ordin al președintelui Autorității Naționale de Management al Calității în Sănătate privind aprobarea tarifului orar de plată a serviciilor prestate de către experții în domeniul managementului calității în sănătate.....	2
191.	— Ordin al ministrului agriculturii și dezvoltării rurale pentru modificarea Ordinului ministrului agriculturii, pădurilor și dezvoltării rurale nr. 239/2009 privind interdicția pescuitului în timpul nopții.....	2–3
838.	— Ordin al viceprim-ministrului, ministrul mediului, pentru aprobarea derogării pentru specia <i>Castor fiber</i>	3–4
ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE		
	Decizia nr. 31 din 15 mai 2017 (Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept).....	5–14
ACTE ALE BĂNCII NAȚIONALE A ROMÂNIEI		
10.	— Circulară privind ratele dobânzilor plătite la rezervele minime obligatorii constituite în lei și în dolari SUA începând cu perioada de aplicare 24 mai—23 iunie 2017.....	15
ACTE ALE AUTORITĂȚII ELECTORALE PERMANENTE		
2.	— Lista partidelor politice, alianțelor politice, organizațiilor cetățenilor români aparținând minorităților naționale și a candidaților independenți pentru care a fost depus raportul detaliat al veniturilor și cheltuielilor electorale, conform art. 47 alin. (2) din Legea nr. 334/2006 privind finanțarea activității partidelor politice și a campaniilor electorale, la alegerile locale parțiale desfășurate conform Hotărârii Guvernului nr. 251/2017 privind stabilirea datei alegerilor locale parțiale pentru primari în unele circumscripții electorale	15
	★	
	Rectificări	16

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE MANAGEMENT AL CALITĂȚII ÎN SĂNĂTATE

ORDIN

privind aprobarea tarifului orar de plată a serviciilor prestate de către experții în domeniul managementului calității în sănătate

Având în vedere:

— Referatul Serviciului juridic și relații externe aprobat cu nr. 329/C.V. din 14 iunie 2017;

— prevederile Legii nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, ale art. 173 alin. (10) și art. 174 alin. (1) din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, republicată, cu modificările și completările ulterioare, coroborate cu dispozițiile art. 7 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice, cu modificările și completările ulterioare, și cu cele ale art. 101 alin. (2) din Normele metodologice de aplicare a prevederilor referitoare la atribuirea contractului de achiziție publică/acordului-cadru din Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 395/2016, cu modificările și completările ulterioare;

— Nota de fundamentare privind calculul tarifului orar pentru plata experților necesari a fi utilizați de către Autoritatea Națională de Management al Calității în Sănătate pentru îndeplinirea obiectivelor sale, aprobată cu nr. 328/C.V. din 14 iunie 2017, în temeiul art. 10 alin. (1) coroborat cu art. 15 lit. a) și art. 19 alin. (5) din Hotărârea Guvernului nr. 629/2015 privind componența, atribuțiile, modul de organizare și funcționare ale Autorității Naționale de Management al Calității în Sănătate,

președintele Autorității Naționale de Management al Calității în Sănătate emite prezentul ordin.

Art. 1. — (1) Se aprobă nivelul tarifului orar de plată a serviciilor prestate de către experții în domeniul managementului calității în sănătate în baza contractelor ce se încheie între Autoritatea Națională de Management al Calității în Sănătate și aceștia la valoarea de 72 de lei.

(2) Tariful orar prevăzut la alin. (1) se utilizează la calcularea onorariului prevăzut la art. 6 alin. (1) din Ordinul președintelui Comisiei Naționale de Acreditare a Spitalelor nr. 172/2015 privind selecția experților în domeniul de activitate al Comisiei Naționale de Acreditare a Spitalelor, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 2. — Începând cu data intrării în vigoare a prezentului ordin se abrogă Ordinul președintelui Autorității Naționale de Management al Calității în Sănătate nr. 106/2017 privind aprobarea tarifului orar de plată a activităților de natură intelectuală desfășurate de către experții în domeniul managementului calității în sănătate, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 369 din 18 mai 2017.

Art. 3. — Structurile organizatorice ale Autorității Naționale de Management al Calității în Sănătate vor duce la îndeplinire prevederile prezentului ordin.

Art. 4. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Președintele Autorității Naționale de Management al Calității în Sănătate,

Vasile Cepoi

București, 14 iunie 2017.

Nr. 127.

MINISTERUL AGRICULTURII ȘI DEZVOLTĂRII RURALE

ORDIN

pentru modificarea Ordinului ministrului agriculturii, pădurilor și dezvoltării rurale nr. 239/2009 privind interdicția pescuitului în timpul nopții

Având în vedere Referatul de aprobare nr. 5.248 din 6.06.2017 al Agenției Naționale pentru Pescuit și Acvacultură,

ținând cont de prevederile art. 8 lit. a) și d) și art. 9 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 23/2008 privind pescuitul și acvacultura, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 317/2009, cu modificările și completările ulterioare,

luând în considerare prevederile:

— art. 7 lit. A.d), A.e) și A.g) din Hotărârea Guvernului nr. 545/2010 privind organizarea, structura și funcționarea Agenției Naționale pentru Pescuit și Acvacultură, cu modificările ulterioare;

— art. 9 alin. (5) din Hotărârea Guvernului nr. 30/2017 privind organizarea și funcționarea Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale, precum și pentru modificarea art. 6 alin. (6) din Hotărârea Guvernului nr. 1.186/2014 privind organizarea și funcționarea Autorității pentru Administrarea Sistemului Național Antigrindină și de Creștere a Precipitațiilor, cu modificările ulterioare,

ministrul agriculturii și dezvoltării rurale emite următorul ordin:

Art. I. — Ordinul ministrului agriculturii, pădurilor și dezvoltării rurale nr. 239/2009 privind interdicția pescuitului în timpul nopții, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 293 din 5 mai 2009, cu modificările și completările ulterioare, se modifică după cum urmează:

— **La articolul 1, alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins:**

„Art. 1. — (1) Se interzice pescuitul comercial pe timpul nopții între orele 22,00 și 6,00 al oricăror specii de pești și alte viețuitoare acvatice vii pe Dunăre și brațele sale de la Călărași km 366 până la gurile de vărsare ale Dunării, în Delta Dunării și pe lacurile de acumulare de pe râul Olt.”

Art. II. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Ministrul agriculturii și dezvoltării rurale,
Petre Daea

București, 12 iunie 2017.
Nr. 191.

MINISTERUL MEDIULUI

ORDIN **pentru aprobarea derogării pentru specia *Castor fiber***

Având în vedere Referatul de aprobare nr. 107.046/AC din 4.04.2017 al Direcției biodiversitate, ținând seama de Avizul Academiei Române nr. 4.200/CJ din 10.11.2016,

luând în considerare prevederile art. 1 alin. (1) lit. b) din Procedura de stabilire a derogărilor de la măsurile de protecție a speciilor de floră și faună sălbatice, aprobată prin Ordinul ministrului mediului și al ministrului agriculturii, pădurilor și dezvoltării rurale nr. 203/14/2009,

ținând cont de prevederile art. 38 alin. (1) lit. d) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 49/2011, cu modificările și completările ulterioare,

în temeiul prevederilor art. 38 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 49/2011, cu modificările și completările ulterioare, precum și al prevederilor art. 13 alin. (4) din Hotărârea Guvernului nr. 19/2017 privind organizarea și funcționarea Ministerului Mediului și pentru modificarea unor acte normative,

viceprim-ministrul, ministrul mediului, emite următorul ordin:

Art. 1. — Prin derogare de la prevederile art. 33 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 49/2011, cu modificările și completările ulterioare, se aprobă capturarea și eliberarea ulterioară a unui număr de 80 de exemplare din specia castor (*Castor fiber*) de pe cursul râurilor Olt, Mureș, Ialomița, Someș, Buzău, Uz, Iza, Vișeu, Târnava Mare și Târnava Mică.

Art. 2. — (1) Derogarea se stabilește de la data intrării în vigoare a prezentului ordin până la 31 decembrie 2017.

(2) Recoltarea exemplarelor din specia castor prevăzute la art. 1 se va face prin capturare cu capcane tip ladă și capcane speciale tip Bailey, cu eliberarea ulterioară a acestora.

(3) Capturarea exemplarelor din specia castor în condițiile alin. (2) se realizează numai de către Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare în Silvicultură „Marin Drăcea”, denumit în continuare *beneficiarul*, în cadrul Programului „Dezvoltarea durabilă a sectorului forestier, creșterea competitivității acestuia și a calității vieții”.

(4) Pentru activitatea prevăzută la alin. (3) se va solicita și obține autorizația de mediu pentru recoltare/capturare.

Art. 3. — (1) În termen de cel mult 7 zile de la data capturării beneficiarul are obligația să transmită agenției județene pentru protecția mediului de pe raza administrativ-teritorială unde s-a desfășurat acțiunea de capturare un raport asupra acțiunii derulate în baza derogării obținute.

(2) Modelul raportului asupra acțiunii derulate în baza derogării obținute este prevăzut în anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.

(3) Agenția județeană pentru protecția mediului transmite Agenției Naționale pentru Protecția Mediului, în maximum 30 de zile de la data aplicării derogării, un raport referitor la rezultatele acesteia în baza datelor prevăzute la alin. (1).

Art. 4. — Controlul aplicării derogării se exercită de către personalul împuternicit din cadrul subunităților teritoriale de specialitate ale autorității publice centrale care răspunde de protecția mediului.

Art. 5. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Viceprim-ministru,
ministrul mediului,
GrațIELA-LeocADIA GavRILESCU

București, 7 iunie 2017.
Nr. 838.

ANEXĂ

R A P O R T
asupra acțiunii derulate în baza derogării obținute

— model —

Solicitant

Specia pentru care s-a acordat derogarea

Numărul exemplarelor

Stadiul de dezvoltare

Starea exemplarelor înainte de prelevare

Starea exemplarelor după prelevare

Locul de prelevare

Data prelevării

Mijloace, instalații și metode avute în vedere

Stocarea și destinația specimenelor

MOTIVUL RECOLTĂRII/DEROGĂRII

În interesul protejării faunei și florei sălbatice, precum și al conservării habitatelor naturale

Pentru prevenirea producerii unor daune importante, în special asupra culturilor agricole, animalelor domestice, pădurilor, pescăriilor, apelor și altor bunuri

În interesul sănătății și al securității publice sau pentru alte rațiuni de interes public major, inclusiv de natură socială ori economică, și pentru consecințe benefice de importanță fundamentală pentru mediu

În scopuri de repopulare și reintroducere a acestor specii, precum și pentru operațiuni de reproducere necesare în acest scop

Pentru a permite, în condiții strict controlate, într-o manieră selectivă și într-o măsură limitată, prinderea sau deținerea unui număr limitat și specificat de exemplare

(Atașați documentele care să justifice recoltarea exemplarelor în conformitate cu motivul derogării.)

Data

Semnătura

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT

DECIZIA Nr. 31

din 15 mai 2017

Dosar nr. 4.152/1/2016

Gabriela Elena Bogasiu	— vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție, președintele completului
Doina Popescu	— pentru președintele delegat al Secției I civile
Rodica Dorin	— pentru președintele Secției a II-a civile
Ionel Barbă	— președintele Secției de contencios administrativ și fiscal
Adina Georgeta Nicolae	— judecător la Secția I civilă
Elena Floarea	— judecător la Secția I civilă
Carmen Elena Popoiag	— judecător la Secția I civilă
Mihaela Paraschiv	— judecător la Secția I civilă
Andreia Liana Constanda	— judecător la Secția I civilă
Marian Budă	— judecător la Secția a II-a civilă
Iulia Manuela Cîrnu	— judecător la Secția a II-a civilă
Nela Petrișor	— judecător la Secția a II-a civilă
Ileana Izabela Dolache	— judecător la Secția a II-a civilă
Virginia Florentina Duminică	— judecător la Secția a II-a civilă
Ana-Hermina Iancu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Florentina Dinu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Eugenia Ion	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Eugenia Marin	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Emilia Claudia Vișoiu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept ce formează obiectul Dosarului nr. 4.152/1/2016 este constituit conform dispozițiilor art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă și ale art. 27⁵ alin. (1) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare (*Regulamentul*).

Ședința este prezidată de doamna judecător Gabriela Elena Bogasiu, vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție.

La ședința de judecată participă doamna Mihaela Lorena Mitroi, magistrat-asistent desemnat în conformitate cu dispozițiile art. 27⁶ din Regulament.

Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept ia în examinare sesizarea formulată de Tribunalul Dolj — Secția I civilă, în Dosarul nr. 7.839/215/2015, privind pronunțarea unei hotărâri prealabile.

Magistratul-asistent prezintă referatul cauzei, arătând că a fost depus raportul întocmit de judecătorii-raportori, care a fost comunicat părților, în conformitate cu dispozițiile art. 520 alin. (10) din Codul de procedură civilă, fiind formulat punct de vedere de către apelanții-reclamanți. La dosar au fost transmise hotărârile judecătorești relevante, identificate de instanțele naționale, precum și punctele de vedere teoretice exprimate de judecători. Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a comunicat că nu se verifică, în prezent, practica judiciară în vederea promovării unui recurs în interesul legii.

Doamna judecător Gabriela Elena Bogasiu, președintele Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, constată că nu există chestiuni prealabile sau excepții, iar completul rămâne în pronunțare asupra admisibilității sesizării privind pronunțarea unei hotărâri prealabile.

ÎNALTA CURTE,

deliberând asupra chestiunii de drept cu care a fost sesizată, constată următoarele:

I. Titularul și obiectul sesizării

1. Tribunalul Dolj — Secția I civilă a dispus, prin Încheierea din data de 18 noiembrie 2016, în Dosarul nr. 7.839/215/2015, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, în baza art. 519 din Codul de procedură civilă, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la următoarea chestiune de drept: *„Interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 492 din Codul civil de la 1864 (art. 577 din actualul Cod civil), în raport cu dispozițiile art. 35 din Codul de procedură civilă, de către instanța căreia i se cere să pronunțe o hotărâre prin care să se constate dreptul de proprietate asupra unui imobil construcție, în temeiul accesiunii imobiliare artificiale și dacă admisibilitatea (sau interesul în promovarea) unei astfel de acțiuni este condiționată de parcurgerea (sau nu), de către reclamant, a procedurii prevăzute de Legea nr. 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții, republicată, cu modificările și completările ulterioare, respectiv de eliberarea autorizației de construire.”*

II. Expunerea succintă a procesului în cadrul căruia s-a invocat chestiunea de drept menționată

2. Prin cererea de chemare în judecată înregistrată pe rolul Judecătoriei Craiova la data de 2 aprilie 2015, cu nr. 7.839/215/2015, reclamanții A și B, în contradictoriu cu pârâtul municipiului Craiova, prin primar, au solicitat instanței ca prin hotărârea ce se va pronunța să se constate dreptul de proprietate al reclamanților asupra construcției casă P+E și anexe, precum și asupra gardului împrejmuitor.

3. În motivarea cererii s-a arătat că reclamanții au început să ridice construcțiile ulterior achiziționării terenului (în perioada 2001—2003), fără a avea autorizație de construire, iar în prezent nu pot înscrie construcțiile în cartea funciară, întrucât nu dețin acte de proprietate pentru acestea. În drept au invocat dispozițiile art. 492 din Codul civil de la 1864.

4. Prin Sentința civilă nr. 7.298 din 23 mai 2016, judecătoria a respins acțiunea, reținând, în esență, următoarele:

5. Reclamanții sunt proprietarii terenului pe care au edificat construcțiile în legătură cu care au solicitat în cauză constatarea dobândirii dreptului de proprietate, ca efect al accesiunii imobiliare artificiale reglementate de dispozițiile art. 492 din Codul civil de la 1864.

6. Din cuprinsul raportului de expertiză întocmit în cauză reiese că edificarea construcției a avut loc în anul 2001.

7. Față de această împrejurare, instanța a constatat că raportului juridic dedus judecării îi sunt aplicabile dispozițiile Codului civil de la 1864, și nu cele ale noului Cod civil, întrucât, potrivit dispozițiilor art. 57 și 58 din Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil, cu modificările și completările ulterioare, și ale art. 6 alin. (2) din actualul Cod civil, accesiunea este supusă legii în vigoare la data producerii sau săvârșirii împrejurării sau a faptei care atrage incidența accesiunii, iar, pentru situațiile continue, interesează legea în vigoare la data începerii.

8. S-a mai reținut că reclamanții nu au făcut dovada obținerii autorizației de construire pentru imobilul în litigiu.

9. Judecătoria a apreciat că, în absența autorizației de construire, accesiunea, ca modalitate de dobândire a proprietății, reglementată în detaliu în cuprinsul art. 490—503 din Codul civil de la 1864, nu se regăsește în cazul dedus judecării.

10. Încălcarea dispozițiilor Legii nr. 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții, republicată, cu modificările și completările ulterioare (*Legea nr. 50/1991*), imperative și prohibitive, dă naștere la sancțiuni și efecte specifice prevăzute de această lege specială, dar, în niciun caz, nu poate valida un drept de proprietate printr-o altă modalitate decât cea prevăzută de dispozițiile exprese care reglementează dobândirea proprietății.

11. Analizând jurisprudența constantă a Curții Constituționale¹, prima instanță a reținut că au fost respinse excepțiile de neconstituționalitate invocate cu privire la unele dispoziții ale Legii nr. 50/1991, iar aceste constatări au incidentat în cauză.

12. Curtea Constituțională a reținut diferența (prin efecte) între regimul legal al construcțiilor și ocrotirea dreptului de proprietate.

13. În acest sens s-a statuat că, dacă dobândirea dreptului de proprietate are loc fără respectarea condițiilor prevăzute de lege, precum și în cazul în care exercitarea dreptului de proprietate se abate de la prevederile legale imperative (situație regăsită în cazul dedus judecării), titularul dreptului de proprietate trebuie să suporte sancțiunile stabilite de lege, fără a putea invoca principiul constituțional al ocrotirii proprietății.

14. În alți termeni, dobândirea ilegală a unei proprietăți nu poate fi convertită într-un titlu — pe nicio cale, inclusiv judecătorească — și nici nu poate asigura beneficiarului ei garanțiile legale prevăzute pentru aceasta în reglementările interne și internaționale.

15. Prezumția de proprietate instituită prin art. 492 din Codul civil de la 1864 asupra construcțiilor edificate cu materiale proprii, în favoarea proprietarului terenului, nu este suficientă, prin ea însăși, pentru a conduce la dobândirea dreptului de proprietate, fără respectarea condițiilor legale prevăzute de lege și în absența bunei-credințe a constructorului.

16. Mai mult, reclamanții aveau la îndemână și procedura intrării în legalitate, prin inițierea de demersuri în vederea obținerii autorizației de construire, chiar și ulterior momentului edificării construcției, procedură de care, însă, nu au înțeles să uzeze.

17. Ca urmare, admiterea acțiunii ar determina încălcarea principiului imposibilității de invocare a propriei culpe în revendicarea unui drept, conținut de adagiul *nemo auditur propriam turpitudinem allegans*, iar inexistența autorizației de construire nu constituie doar un impediment de ordin formal, ci echivalează cu lipsirea de conținut și finalitate a dispozițiilor Legii nr. 50/1991, întrucât, printr-o simplă manifestare unilaterală de voință, fără vreo justificare obiectivă și rezonabilă, părților le-ar fi permis să opteze între parcurgerea procedurii prevăzute de Legea nr. 50/1991 și sesizarea instanței de judecată, printr-o

acțiune în constatare interogatorie, fondată exclusiv pe prevederile art. 492 din Codul civil de la 1864.

18. Împotriva acestei sentințe au formulat apel reclamanții, apel înregistrat pe rolul Tribunalului Dolj — Secția I civilă.

19. În motivarea apelului s-a arătat, în esență, că trimiterile efectuate de către prima instanță la Legea nr. 50/1991 nu sunt adecvate, acțiunea fiind respinsă pe fond, cu toate că, din motivare, rezultă argumente care duc, mai degrabă, la teza inadmisibilității acțiunii, considerându-se că nu aveau la îndemână calea acțiunii în justiție, câtă vreme există calea procedurii reglementate de legea specială.

20. Apelanții-reclamanți au arătat că acțiunea este admisibilă, invocând Decizia nr. 3.668 din 6 mai 2005 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția civilă și de proprietate intelectuală, pronunțată în Dosarul nr. 19.170/2004, și precizând că, în interpretarea primei instanțe, prevederile art. 492 din Codul civil de la 1864 ar fi lipsite de eficiență, iar instituția accesiunii nu ar mai exista.

21. La termenul de judecată din data de 11 noiembrie 2016, Tribunalul Dolj — Secția I civilă, din oficiu, ca motiv de ordine publică, în raport cu motivele de apel și considerentele sentinței civile apelate, în temeiul art. 482 din Codul de procedură civilă raportat la art. 237 alin. (1) și alin. (2) pct. 1, art. 247 alin. (1) și art. 248 alin. (1) din Codul de procedură civilă, coroborat cu art. 479 alin. (1) teza a doua din Codul de procedură civilă, a invocat și a pus în discuție excepția inadmisibilității acțiunii, în raport cu dispozițiile art. 35 din Codul de procedură civilă și ale Legii nr. 50/1991.

III. Aspectele de admisibilitate reținute de titularul sesizării

22. Prin încheierea de sesizare din data de 18 noiembrie 2016, Tribunalul Dolj — Secția I civilă a constatat admisibilitatea sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție, în conformitate cu dispozițiile art. 519 din Codul de procedură civilă, motivat de următoarele aspecte:

23. De lămurirea modului de interpretare și aplicare a dispozițiilor art. 492 din Codul civil de la 1864 (art. 577 din actualul Cod civil), în raport cu dispozițiile art. 35 din Codul de procedură civilă, de către instanța căreia i se cere să pronunțe o hotărâre prin care să se constate dreptul de proprietate asupra unui imobil construcție, în temeiul accesiunii imobiliare artificiale și dacă admisibilitatea (sau interesul în promovarea) unei astfel de acțiuni este condiționată de parcurgerea (sau nu) de către reclamant a procedurii prevăzute de Legea nr. 50/1991, respectiv de eliberarea autorizației de construire, depinde soluționarea litigiului dedus judecării, avându-se în vedere obiectul dosarului și temeiul de drept al acțiunii invocat de reclamanți, respectiv dispozițiile art. 492 din Codul civil de la 1864.

24. Problema de drept enunțată este nouă, deoarece prin consultarea jurisprudenței, s-a constatat că asupra acestei probleme Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat printr-o altă hotărâre.

25. Problema de drept nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, conform evidențelor Înaltei Curți de Casație și Justiție.

IV. Punctul de vedere al părților cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

26. După comunicarea raportului, potrivit dispozițiilor art. 520 alin. (10) din Codul de procedură civilă, a fost formulat următorul punct de vedere asupra chestiunii de drept supuse judecării de către apelanții-reclamanți:

27. Aceștia au apreciat că, în ceea ce privește neîndeplinirea condiției referitoare la ivirea unei chestiuni de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată, această constatare este una eronată.

¹ Decizia Curții Constituționale nr. 409 din 14 iulie 2005, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 709 din 5 august 2005; Decizia Curții Constituționale nr. 220 din 7 martie 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 313 din 6 aprilie 2006.

28. Chestiunea de drept decurge în speța de față din interpretarea sistematică neunitară a dispozițiilor Legii nr. 50/1991 și a art. 492 din Codul civil de la 1864, în sensul că, deși Legea nr. 50/1991 nu lasă de înțeles că lipsa autorizației de construire ar constitui un impediment în recunoașterea dreptului de proprietate, instanțele naționale, în urma unei interpretări neunitare, fie trag o astfel de concluzie, fie consideră că recunoașterea dreptului de proprietate ca urmare a accesiei imobiliare artificiale este independentă de obținerea autorizației de construire.

29. Astfel, în realitate, această chestiune de drept privește interpretarea neunitară a Legii nr. 50/1991, iar nu aplicarea acesteia.

30. Or, din moment ce dispozițiile Legii nr. 50/1991 nu fac vorbire în mod expres de un asemenea impediment, este evident că practica neunitară în materie este generată de interpretarea neunitară a normelor și nu de aplicarea acestora.

31. Apelanții-reclamanți au apreciat că, în condițiile date, sunt îndeplinite toate cerințele de admisibilitate impuse de dispozițiile art. 519 din Codul de procedură civilă.

32. Au susținut că admisibilitatea unei acțiuni prin care se cere să se pronunțe o hotărâre prin care să se constate dreptul de proprietate asupra unei construcții, în temeiul accesiei imobiliare artificiale, nu trebuie să fie condiționată de eliberarea autorizației de construire, altminteri norma din Codul civil nu și-ar mai găsi aplicabilitatea.

33. Fapta de a nu obține autorizația de construire nu poate avea drept consecință imposibilitatea recunoașterii dreptului de proprietate asupra construcției, ci, eventual, poate atrage răspunderea contravențională în situația în care cel cărui i s-a recunoscut deja dreptul alege să îl și exercite efectiv.

34. Lipsa autorizației de construire nu poate fi în niciun caz sancționată cu refuzul recunoașterii dreptului de proprietate, ci încălcarea acestei obligații atrage răspunderea contravențională, dar și limitarea dreptului titularului sub aspectul atributului dispoziției juridice prin imposibilitatea de a înstrăina bunul.

35. Au mai arătat apelanții-reclamanți, cu exemple, că practica instanțelor judecătorești denotă, într-o proporție covârșitoare, faptul că dispozițiile din Codul civil nu condiționează dobândirea proprietății asupra construcțiilor ridicate pe terenul propriu de obținerea autorizației de construire, care este doar un act administrativ ce atestă conformitatea construcției cu normele urbanistice și cu cele privind calitatea în construcții. Se poate pune însă în discuție un eventual impediment în exercitarea dreptului, dar în niciun caz în dobândirea acestuia.

36. Întrucât construcția a fost edificată în anul 2003, dar și pentru considerentul că, în speța de față, nu se încearcă eludarea dispozițiilor legale în materie, nu se impune reținerea unei lipse de interes a cererii întemeiate pe dispozițiile art. 492 din Codul civil de la 1864.

37. Intimatul-pârât municipiul Craiova, prin primar, nu și-a exprimat punctul de vedere cu privire la chestiunea care face obiectul prezentei sesizări.

V. Punctul de vedere al titularului sesizării cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

38. Completul de judecată al Tribunalului Dolj investit cu soluționarea Dosarului nr. 7.839/215/2015 a arătat, cu titlu preliminar, că, în speța de față, soluția pronunțată de către prima instanță este consecința reorientării practicii judiciare în materie, care a fost dezbătută cu ocazia întâlnirilor organizate de curțile de apel, precum și ca urmare a punctului de vedere exprimat de Institutul Național al Magistraturii, în sensul că, fără a nega nașterea dreptului de proprietate ca efect al accesiei, dispozițiile art. 35 din Codul de procedură civilă se opun recunoașterii unui remediu procedural, în sensul constatării judiciare a existenței dreptului de proprietate, câtă vreme este deschisă calea unei acțiuni în realizarea dreptului.

39. Ulterior, această opinie a fost nuanțată: la întâlnirea judecătorilor de la instanțele de pe raza Curții de Apel Craiova pe aspecte de practică neunitară, din decembrie 2015, opinia

majoritară a participanților a fost în sensul că, în toate cazurile în care cel care a edificat construcția asupra căreia solicită să se constate calitatea sa de proprietar, în temeiul dispozițiilor art. 35 din Codul de procedură civilă, fără autorizația de construire impusă de dispozițiile Legii nr. 50/1991, acțiunea este lipsită de interes și pentru neîndeplinirea condiției ca interesul să fie legitim, în raport cu dispozițiile art. 36 din Legea cadastrului și a publicității imobiliare nr. 7/1996, republicată, cu modificările și completările ulterioare (*Legea nr. 7/1996*), cu precizarea că trebuie analizat, în raport cu fiecare speță în parte, dacă sunt îndeplinite condițiile de exercitare a acțiunii civile, în special cele privitoare la calitatea procesuală pasivă și existența interesului, sub aspectul legitimității lui.

40. Prin urmare, s-a conturat o reorientare a practicii judiciare la nivelul Curții de Apel Craiova, acțiunile în constatarea dreptului de proprietate prin accesie imobiliară artificială, întemeiate pe dispozițiile art. 492 din Codul civil de la 1864, fiind astfel, respinse, fie pe fond, ca neîntemeiate, fie în temeiul unei excepții, ca inadmisibile sau lipsite de interes, prin prisma aceluiași considerații legate de aplicarea dispozițiilor art. 35 din Codul de procedură civilă actual și ale Legii nr. 50/1991 (practica judiciară fiind încă neunitară, sub aspectul soluției efective de respingere a acțiunii — pe fond, ca neîntemeiată — cum este și soluția în speța dedusă judecării în prezenta cauză, deși motivarea primei instanțe privește aspecte care țin de inadmisibilitatea acțiunii sau prin prisma uneia dintre cele două excepții anterior menționate).

41. Până la reorientarea practicii judiciare, în sensul celor arătate, acțiunile în accesie imobiliară artificială, întemeiate pe aceleași dispoziții legale (mai puțin art. 35 din Codul de procedură civilă actual, fiind incidente, în cauză, dispozițiile art. 111 din Codul de procedură civilă de la 1865), justificate de același interes (înscriserea în cartea funciară) și de inexistența autorizației de construire, au fost considerate admisibile și admise, pe fond, la nivelul instanțelor din raza Curții de Apel Craiova.

42. Conturarea opiniei potrivit căreia acțiunile în constatarea dreptului de proprietate prin accesie imobiliară artificială fără obținerea unei autorizații de construire sunt admisibile și chiar fondate a fost determinată și de pronunțarea, de către Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția civilă și de proprietate intelectuală, a Deciziei nr. 3.668 din data de 6 mai 2005, în Dosarul nr. 19.170/2004, potrivit căreia proprietarul terenului este proprietar și al construcțiilor edificate pe teren, conform art. 489 și următoarele din Codul civil de la 1864, chiar dacă nu a avut autorizație de construire și, pentru constatarea dreptului, este admisibilă acțiunea în constatare reglementată prin art. 111 din Codul de procedură civilă de la 1865, iar inexistența contractului de construire și a procesului-verbal de predare-primire și lipsa autorizației de construire pot avea consecințe pe planul raporturilor de natură administrativă, conform Legii nr. 50/1991, antrenând o răspundere contravențională, iar nu inadmisibilitatea acțiunii în constatarea dreptului de proprietate.

43. Nici Înalta Curte de Justiție și Casație nu a adoptat o practică unitară în materie atât timp cât, prin Decizia nr. 7.294 din 28 noiembrie 2012, pronunțată de Secția I civilă a acestei instanțe, în Dosarul nr. 13.473/63/2011, soluția a fost de respingere, pe fond, a unei astfel de acțiuni, în temeiul aceluiași argumente juridice.

44. Completul de judecată al Tribunalului Dolj — Secția I civilă a arătat că nu deține informații cu privire la unificarea practicii judiciare în materie, la nivel național, în urma reorientării practicii.

45. Punctul de vedere al completului de judecată investit cu soluționarea apelului — titularul sesizării de față — este că admisibilitatea (sau interesul în promovarea) unei acțiuni prin care se cere să se pronunțe o hotărâre prin care să se constate dreptul de proprietate asupra unui imobil construcție, în temeiul accesiei imobiliare artificiale, nu trebuie să fie condiționată de parcurgerea de către reclamant a procedurii prevăzute de Legea nr. 50/1991, respectiv de eliberarea autorizației de construire.

46. Astfel, în prezent, reorientarea practicii judiciare în materie nu are justificare decât în domeniul disciplinării calității în construcții, temeiurile de drept material și substanțial pentru care acțiunile în constatarea dreptului de proprietate în temeiul accesiei imobiliare artificiale au fost considerate admisibile și admise, pe fond, subzistând și în acest moment, față de data pronunțării de către Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția civilă și de proprietate intelectuală, a Deciziei nr. 3.668 din data de 6 mai 2005, în Dosarul nr. 19.170/2004, în raport cu care s-a și format o practică relativ unitară.

47. În acest context, instanța de trimitere a apreciat că acțiunea în constatarea dreptului de proprietate, prin accesione imobiliară artificială, pentru un imobil construcție, edificat fără autorizație de construire, întemeiată, în prezent, pe dispozițiile art. 492 din Codul civil de la 1864 (sau art. 577 din actualul Cod civil) în raport cu dispozițiile art. 35 din actualul Cod de procedură civilă, nu trebuie să fie justificată doar de interesul înscrierii acestuia în cartea funciară, ci de obținerea, în realitate, a unui titlu de proprietate asupra imobilului de către persoana interesată, independent de respectarea legislației în materia construcțiilor, legislație reglementată de dispozițiile Legii nr. 50/1991.

48. Astfel, deținerea unei hotărâri judecătorești definitive cu privire la constatarea acestui drept de proprietate de către o persoană îi justifică, în primul rând, calitatea acesteia de proprietar, cu consecințele juridice ce decurg din aceasta, respectiv impunerea legală a imobilului la organele fiscale și achitarea impozitelor de către proprietar, aplicarea de sancțiuni contravenționale, în cazul nerespectării legislației în domeniul construcțiilor, chiar proprietarului imobilului astfel edificat, desființarea construcției edificate fără autorizație în considerarea calității de proprietar a unei anumite persoane.

49. Cu privire la justificarea interesului promovării unei astfel de acțiuni de către reclamant, în vederea înscrierii dreptului său de proprietate în cartea funciară, instanța de trimitere a reținut că aceste două aspecte sunt independente și necondiționate unul de celălalt, având în vedere că obținerea unui titlu de proprietate asupra unui astfel de imobil, pe cale judecătorească, nu echivalează cu înscrierea dreptului de proprietate asupra acestuia în cartea funciară, reclamantul trebuind să respecte, în mod separat, legislația în materia înscrierii în cartea funciară (respectiv Legea nr. 7/1996 sau dispozițiile noului Cod civil în materie) pentru a obține un astfel de drept.

50. De asemenea, înscrierea dreptului de proprietate al reclamantului asupra unei construcții în cartea funciară nu îi conferă acestuia și un titlu de proprietate asupra acestui imobil, înscrierea în cartea funciară nefiind constitutivă de drepturi reale, ci având efecte doar de opozabilitate față de terți (în sistemul Legii nr. 7/1996, nefiind incidente, încă, în materie, dispozițiile noului Cod civil, respectiv dispozițiile art. 885 și următoarele).

51. În acest context și în situația în care reclamantii ar uza de calea oferită de dispozițiile art. 37 din Legea nr. 7/1996 sau art. 37 alin. (6) din Legea nr. 50/1991 nu ar obține altceva decât înscrierea dreptului lor de proprietate asupra construcțiilor edificate pe terenul proprietatea lor, fără ca acest fapt să le confere un drept real de proprietate asupra acestor construcții, adică exact ceea ce aceștia urmăresc prin promovarea prezentei acțiuni.

52. Astfel, prin acțiunea dedusă judecătii, reclamantii nu urmăresc decât recunoașterea dreptului lor de proprietate asupra construcțiilor, respectiv punerea în acord a situației de fapt cu cea de drept. În cartea funciară se înscriu atât actele, cât și faptele juridice referitoare la imobile. Faptul construirii și al unei stări de fapt îndelungate este, în mod cert, generator de efecte juridice, numai că valorificarea acestui fapt generator de efecte juridice nu se poate face pe calea recunoașterii necontencioase stabilite de lege, întrucât există art. 37 alin. (5)

din Legea nr. 50/1991, potrivit căruia construcțiile executate fără autorizație de construire nu pot fi intabulate în cartea funciară.

53. De asemenea, potrivit dispozițiilor art. 24 alin. (3)—(4) și ale art. 28 alin. (6) din Legea nr. 7/1996, înscrierea dreptului de proprietate se poate face și în baza unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile care să înlocuiască acordul de voință cerut în vederea înscrierii drepturilor reale, dacă este opozabilă titularului. Neavând deschisă procedura grațioasă, reclamanților trebuie să li se asigure posibilitatea recunoașterii dreptului lor, prin intermediul justiției, iar această hotărâre trebuie să fie opozabilă părâtului chemat în judecată, în considerarea calității menționate.

54. Sub acest aspect, instanța de trimitere a apreciat că un asemenea capăt de cerere nu este inadmisibil, atât timp cât reclamantii nu dețin un înscris constatator al dreptului lor de proprietate asupra construcțiilor existente, în prezent, pe teren, iar prezumția legală instituită de art. 492 din Codul civil de la 1864, deși operează de drept, nu poate constitui, în sine, un titlu de proprietate.

55. Din acest punct de vedere, aspectele de ordin formal legate de inexistența autorizației de construire nu pot obstrucționa sau limita dreptul de proprietate al reclamanților, după cum constatarea dreptului de proprietate al acestora nu poate avea consecințe pe planul raporturilor de natură administrativă legate de inexistența autorizației, pentru a se putea afirma că aceștia au tins, pe calea acțiunii de față, să eludeze prevederile art. 1 sau art. 37 alin. (5) din Legea nr. 50/1991.

56. Astfel, aspectul privind uzarea de procedura aferentă dispozițiilor art. 492 și următoarele din Codul civil de la 1864 pentru eludarea prevederilor art. 1 și art. 2 ale Legii nr. 50/1991, referitor la edificarea doar autorizată a construcțiilor, nu subzistă criticii, deoarece dreptul de proprietate este constituit/transmis inclusiv asupra unor bunuri care nu îndeplinesc cerințele legale subsumate regimului lor juridic (de exemplu, bunuri ilicite, construcții neautorizate). Nerespectarea prevederilor Legii nr. 50/1991 va atrage răspunderea contravențională și consecințele sale juridice specifice, în condițiile acestui act normativ.

57. În acest context, autorizația de construire nu constituie titlu de proprietate, iar obținerea acesteia, în condițiile art. 37 din Legea nr. 50/1991 sau ale art. 59 din Normele metodologice de aplicare a Legii nr. 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții, aprobate prin Ordinul ministrului dezvoltării regionale și locuinței nr. 839/2009, cu modificările și completările ulterioare (*Normele metodologice de aplicare a Legii nr. 50/1991*), nu echivalează cu realizarea dreptului de proprietate, pentru a putea fi aplicabilă teza a doua a art. 35 din Codul de procedură civilă și care să facă inadmisibilă și lipsită de interes o acțiune în constatarea dreptului de proprietate asupra construcției în temeiul accesiei imobiliare artificiale.

58. Nu există nicio dispoziție legală care să prevadă că autorizația de construire, prin ea însăși, duce la dobândirea dreptului de proprietate. În consecință, proprietarul terenului care a ridicat o construcție pe teren nu are la îndemână o altă cale pentru realizarea dreptului său, respectiv obținerea autorizației de construire sau intrarea în legalitate prin realizarea condițiilor cerute de lege pentru obținerea autorizației de construire.

59. Prin urmare, acțiunea în constatarea dreptului de proprietate asupra construcțiilor prin accesione imobiliară artificială, întemeiată pe dispozițiile art. 35 din Codul de procedură civilă și ale art. 492 din Codul civil de la 1864 (sau art. 567, art. 577 și art. 579 din actualul Cod civil), este admisibilă și proprietarul terenului care a ridicat o construcție pe teren are interes în promovarea acestei acțiuni.

VI. Jurisprudența instanțelor naționale în materie

60. În urma solicitării adresate de către Înalta Curte de Casație și Justiție, instanțele naționale au comunicat următoarele răspunsuri:

61. *Curtea de Apel Constanța* — Secția I civilă a identificat și înaintat două decizii, cu mențiunea că, având în vedere numărul mic de hotărâri judecătorești identificate, nu se poate stabili o orientare jurisprudențială la nivelul instanței în această problemă de drept.

62. Prin Decizia nr. 51 din 27 aprilie 2016 a Curții de Apel Constanța — Secția I civilă, pronunțată în Dosarul nr. 2.144/254/2015, s-a menținut soluția de respingere a acțiunii reclamanților pentru lipsa calității procesuale pasive, formulată în contradictoriu cu municipiul Mangalia. Instanța a reținut că pârâtul nu se află într-un raport juridic de drept civil cu reclamantul, întrucât nu a înțeles să conteste dreptul de proprietate al reclamanților. Împrejurarea că, după edificarea construcției cu materiale proprii și pe propriul teren, reclamanții au fost sancționați contravențional pentru nerespectarea dispozițiilor Legii nr. 50/1991 de către primar nu conferă unității administrativ-teritoriale calitate procesual pasivă într-o acțiune în constatarea dreptului de proprietate al reclamanților asupra construcției realizate pe terenul proprietatea acestora.

63. În considerentele aceleiași decizii s-a mai reținut că proprietarul construcției nu are un drept de opțiune între procedura de obținere a autorizației legale conform Legii nr. 50/1991 și acțiunea în constatarea dobândirii dreptului de proprietate asupra construcției pe calea accesii imobiliare artificiale, acest mod de dobândire a dreptului de proprietate reglementat de Codul civil nefiind conceput ca un mijloc de eludare a Legii nr. 50/1991, care reglementează regimul și siguranța în construcții.

64. Prin urmare, reclamanții au posibilitatea să urmeze procedura Legii nr. 50/1991 pentru intrarea în legalitate cu privire la construcția realizată pe terenul proprietatea lor. După intrarea în legalitate, prin obținerea tuturor autorizațiilor prevăzute de legea specială, reclamanții au posibilitatea să intabuleze această construcție, nefiind necesară o hotărâre judecătorească pronunțată într-o acțiune în constatarea accesii imobiliare artificiale.

65. Aceeași soluție, de respingere a cererii reclamanților pentru lipsa calității procesuale pasive a unității administrativ-teritoriale, a fost pronunțată și printr-o hotărâre din anul 2012 (Decizia nr. 471 din 20 iunie 2012 a Curții de Apel Constanța — Secția I civilă, pronunțată în Dosarul nr. 31.700/212/2010), într-un litigiu vizând o construcție edificată în anul 1973 fără autorizație de construire.

66. Prin două hotărâri pronunțate de Judecătoria Mangalia au fost admise cererile, fără vreo referire la Legea nr. 50/1991.

67. *Curtea de Apel Iași* a comunicat două hotărâri definitive ale judecătorilor Bârlad și Huși, prin care au fost admise asemenea cereri, vizând construcții edificate anterior anului 2001.

68. Prin cea de-a treia hotărâre (Sentința nr. 8.567 din 5 iulie 2016, pronunțată de Judecătoria Iași în Dosarul nr. 56/245/2015, definitivă la data de 8 martie 2017) au fost admise pretențiile reclamanților vizând construcții edificate fără autorizație în 2007 și 2014.

69. În motivarea sentinței s-a arătat că nici Codul civil anterior, nici cel actual nu condiționează dobândirea proprietății asupra construcțiilor ridicate pe terenul propriu de obținerea autorizației de construire, care este doar un act administrativ emis în regim de putere publică, care atestă conformitatea construcției cu normele urbanistice și privind calitatea construcțiilor.

70. Este nerelevant că reclamanții din speță au promovat litigiul tocmai din cauza faptului că nu au obținut autorizație de construire și, subsecvent, nu pot obține nici intabularea dreptului de proprietate în cartea funciară, precum și faptul dacă mecanismul ales de părți este sau nu apt să conducă la eludarea normelor aplicabile în ceea ce privește posibilitatea obținerii autorizației de construire. Ceea ce contează, din

perspectiva accesii imobiliare, este dacă ei au ridicat construcțiile respective.

71. S-a considerat, în același timp, că este inadmisibilă cererea de înscriere a dreptului de proprietate asupra construcțiilor în cartea funciară, în condițiile în care Legea nr. 7/1996 prevede un alt mecanism pentru obținerea înscrierii în cartea funciară a unui drept real, pe care demersul reclamanților de a introduce direct la instanță cererea cu acest scop îl eludează în mod evident.

72. *Curtea de Apel Craiova* a înaintat răspunsurile instanțelor din circumscripția teritorială, din cuprinsul cărora rezultă că practica judiciară la nivelul Tribunalului Dolj, relevantă de cele trei hotărâri judecătorești înaintate, este în sensul că prezumția de proprietate instituită prin art. 492 din Codul civil de la 1864 nu este suficientă, prin ea însăși, să conducă la dobândirea dreptului de proprietate, fără respectarea condițiilor prevăzute de lege și în absența bunei-credințe a constructorului. Dobândirea ilegală a unei proprietăți nu poate fi convertită într-un titlu — pe nicio cale, inclusiv judecătorească — și nici nu poate asigura beneficiarului ei garanțiile legale din reglementările interne și internaționale.

73. Cererile reclamanților au fost respinse cu această motivare fie ca neîntemeiate, fie ca fiind lipsite de interes legitim.

74. Din verificările efectuate rezultă că una dintre aceste hotărâri (Sentința civilă nr. 715 din 11 decembrie 2015) a fost menținută pe fond în apel (Decizia nr. 2.442 din 26 aprilie 2016 a Curții de Apel Craiova — Secția I civilă), cu o motivare asemănătoare.

75. *Curtea de Apel Bacău* a comunicat hotărâri pronunțate de instanțele din circumscripția sa, relevante fiind următoarele:

76. Prin Decizia nr. 504 din 15 octombrie 2015, pronunțată de Tribunalul Neamț — Secția I civilă, în Dosarul nr. 3.412/291/2014, s-a pronunțat o soluție favorabilă reclamanților, apreciindu-se că inexistența autorizației de construire nu este de natură să răstoarne prezumția de proprietate asupra construcției edificate pe terenul proprietatea reclamanților (în anul 2001), deoarece o astfel de sancțiune nu este prevăzută în mod expres în Legea nr. 50/1991 și ar lipsi de eficacitate acest mod originar de dobândire a dreptului de proprietate.

77. Prin trei hotărâri definitive ale Judecătoriei Bicăz (Sentința civilă nr. 527 din 1 iulie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 149/188/2016, Sentința civilă nr. 501 din 23 iunie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 1.564/188/2015, și Sentința civilă nr. 295 din 28 martie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 942/188/2015) s-au admis acțiuni vizând construcții edificate cu mult timp anterior Legii nr. 50/1991, fără vreo referire la acest act normativ.

78. Prin hotărâri ale Judecătoriei Târgu-Neamț (Sentința civilă nr. 2.610 din 12 decembrie 2011, pronunțată în Dosarul nr. 2.193/321/2011) și Judecătoriei Moinești (Sentința civilă nr. 181 din 9 februarie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 626/260/2015), acțiunile reclamanților au fost admise în temeiul art. 492 din Codul civil de la 1864, fără vreo referire la Legea nr. 50/1991.

79. Din contră, hotărârile pronunțate de Judecătoria Bacău și de Judecătoria Onești au fost în sensul respingerii cererilor reclamanților, motivat de faptul că aceștia au edificat construcții pe terenul proprietatea lor, fără ca, în prealabil, să efectueze demersurile legale pentru obținerea autorizației de construire și fără să inițieze calea realizării dreptului prin intrarea în legalitate potrivit art. 59 alin. (3) din Normele metodologice de aplicare a Legii nr. 50/1991.

80. Cererile au fost respinse cu această motivare, fie ca neîntemeiate, fie ca lipsite de interes, față de art. 37 alin. (5) din Legea nr. 50/1991, care prevede o procedură necontencioasă de intabulare, chiar în lipsa autorizației de construire. Aceste soluții au fost pronunțate și în situația edificării construcțiilor cu mult timp anterior Legii nr. 50/1991.

81. În acest sens au fost depuse: Sentința civilă nr. 197 din 18 ianuarie 2016 din Dosarul nr. 7.422/180/2015, definitivă prin neapelare, și Sentința civilă nr. 2.581 din 20 aprilie 2016 din Dosarul nr. 9.917/180/2015 (aflat în apel), ambele pronunțate de Judecătoria Bacău; Sentința nr. 1.027 din 7 mai 2014 din Dosarul nr. 7.004/270/2013, definitivă prin neapelare, Sentința nr. 2.021 din 17 septembrie 2015 din Dosarul nr. 7.846/270/2014, definitivă prin primirea apelului, și Sentința nr. 374 din 5 februarie 2016 din Dosarul nr. 1.304/270/2015, definitivă prin respingerea apelului ca nefondat de Tribunalul Bacău — hotărâri pronunțate de Judecătoria Onești.

82. La nivelul *Curții de Apel Târgu Mureș* a fost identificată Sentința civilă nr. 3.378 din 17 iunie 2016 a Judecătoriei Târgu Mureș, pronunțată în Dosarul nr. 9.665/320/2016, prin care s-au admis pretențiile reclamanților, cu motivarea că „fapta reclamanților de a nu obține autorizația reglementată de Legea nr. 50/1991 nu poate avea drept consecință decât atragerea unei eventuale răspunderi contravenționale pe planul raporturilor de natură administrativă, fără a le fi negată posibilitatea de a-și realiza dreptul și de a li se admite o acțiune în constatarea dreptului de proprietate, cu condiția dovedirii aspectelor impuse de art. 577 din Codul civil”.

83. La nivelul *Curții de Apel București* au fost identificate 46 de hotărâri judecătorești definitive/irevocabile pronunțate în perioada 2009—2016 de către Curtea de Apel București și instanțele din circumscripția acesteia. O parte dintre hotărâri este nerelevantă, vizând fie litigiile între proprietarul terenului cu un terț constructor, fie alte situații.

84. Practica judiciară este divergentă în ceea ce privește admisibilitatea sau lipsa de interes în promovarea acțiunii în constatarea dreptului de proprietate asupra construcției în temeiul accesiei imobiliare, în situația în care reclamantul nu a urmat procedura prevăzută de Legea nr. 50/1991.

85. Astfel, Curtea de Apel București — Secția a III-a civilă și pentru cauze cu minori și de familie a pronunțat în anii 2013 și 2014 hotărâri favorabile reclamanților, considerând, în esență, că Legea nr. 50/1991 nu reprezintă lege specială față de art. 492 din Codul civil de la 1864, deoarece reglementează raporturi juridice distincte, astfel încât normele nu se exclud, iar dobândirea dreptului de proprietate prin accesione nu este condiționată de emiterea autorizației de construire (Decizia nr. 1.978 din 3 decembrie 2013, în Dosarul nr. 41.244/299/2011; Decizia nr. 216 din 17 februarie 2014, în Dosarul nr. 2.997/299/2012; Decizia nr. 412/A din 9 octombrie 2014, în Dosarul nr. 12.992/3/2013*).

86. Tribunalul București — Secția a III-a civilă a pronunțat în anii 2015 și 2016 decizii de menținere a unor sentințe prin care a fost respinsă cererea de chemare în judecată pentru lipsa unui interes legitim (Decizia nr. 2.245 din 3 iunie 2016, în Dosarul nr. 61.365/299/2014 și Decizia nr. 1.667 din 25 aprilie 2016 în Dosarul nr. 58.220/299/2015).

87. În același timp, din hotărârile înaintate rezultă că au fost pronunțate și decizii de admitere a cererii reclamantului, prin care procedura de emitere a autorizației de construire a fost socotită ca nerelevantă, întrucât are în vedere raporturi de drept administrativ (Decizia nr. 85 din 13 ianuarie 2015, pronunțată în Dosarul nr. 6.463/299/2013; Decizia nr. 4.693 din 4 decembrie 2015, pronunțată în Dosarul nr. 34.186/302/2014).

88. Tribunalul București — Secția a IV-a civilă a pronunțat în anii 2014 și 2016 decizii favorabile reclamanților, în care s-a arătat că dobândirea dreptului de proprietate prin accesione nu este condiționată de emiterea autorizației de construire (Decizia nr. 541 din 22 iunie 2016, în Dosarul nr. 9.577/302/2012 și Decizia nr. 395 din 13 februarie 2014 în Dosarul nr. 9.816/302/2011).

89. De asemenea a fost identificată Decizia nr. 1.711 din 27 aprilie 2016 din Dosarul nr. 21.139/302/2014, prin care a fost menținută sentința de respingere a cererii pentru lipsa calității

procesuale pasive, însă motivat de faptul că nu se poate da eficiență cu prioritate prevederilor generale ale Codului civil în materia accesiei imobiliare artificiale, față de cele speciale din materia construcțiilor și extinderilor la acestea din Legea nr. 50/1991; s-a făcut referire la art. 37 alin. (5) din Legea nr. 50/1991, dar și la normele metodologice de aplicare a acesteia, precum și la jurisprudența Curții Constituționale.

90. Tribunalul București — Secția a V-a civilă a pronunțat Decizia nr. 1.145 din 16 aprilie 2015 în Dosarul nr. 23.876/302/2013, prin care a menținut soluția favorabilă reclamanților, motivat de faptul că aspectele de ordin formal legate de inexistența autorizației de construire nu pot obstructiona sau limita dreptul de proprietate al reclamanților, după cum constatarea dreptului de proprietate al reclamanților nu poate avea consecințe pe planul raporturilor de natură administrativă legate de inexistența autorizației, pentru a se putea afirma că aceștia au tins să eludeze prevederile art. 2 din Legea nr. 50/1991.

91. Judecătoria Sectorului 1 București a identificat două hotărâri definitive prin neapelare cu soluții contrare (Sentința civilă nr. 6.478 din 9 aprilie 2015 în Dosarul nr. 45.144/299/2014 și Sentința civilă nr. 2.923 din 19 februarie 2016 în Dosarul nr. 58.223/299/2014).

92. Judecătoria Sectorului 3 București a înaintat două hotărâri (definitive sau, după caz, irevocabile, prin neapelare) prin care au fost admise pretențiile reclamantului, considerându-se că inexistența autorizației de construire poate avea consecințe doar pe planul raporturilor de natură administrativă, iar nu inadmisibilitatea acțiunii în constatarea dobândirii dreptului de proprietate prin accesione (Sentința civilă nr. 5.672 din 8 aprilie 2013 în Dosarul nr. 41.574/301/2011 și Sentința civilă nr. 15.296 din 21 noiembrie 2016 în Dosarul nr. 2.177/301/2016).

93. Judecătoria Sectorului 5 București a comunicat hotărâri definitive prin neapelare, prin care, în contradictoriu cu municipiul București, a admis cererile reclamanților în temeiul art. 492 din Codul civil de la 1864 (Sentința nr. 9.478 din 23 decembrie 2015 în Dosarul nr. 9.299/302/2015 și Sentința nr. 3.840 din 20 mai 2015 în Dosarul nr. 23.353/302/2013). În cuprinsul celei din urmă s-a făcut referire și la Legea nr. 50/1991, în sensul că măsura autorizării nu condiționează nașterea dreptului de proprietate prin accesione și nici nu are vreo înrâurire asupra conținutului acestuia.

94. Au fost, însă, pronunțate și hotărâri (definitive prin neapelare) de respingere a cererii de chemare în judecată, fie ca neîntemeiată, fie ca inadmisibilă, motivat de faptul că se urmărește eludarea dispozițiilor Legii nr. 50/1991 (Sentința nr. 2.192 din 18 martie 2016 în Dosarul nr. 15.512/302/2015 și Sentința nr. 2.832 din 15 aprilie 2015 în Dosarul nr. 18.608/302/2014).

95. Judecătoria Lehliu-Gară a comunicat o hotărâre rămasă definitivă și irevocabilă prin neapelare, prin care a admis cererea, în temeiul art. 492 din Codul civil de la 1864, în contradictoriu cu unitatea administrativ-teritorială (Sentința nr. 1.084 din 17 decembrie 2012 în Dosarul nr. 1.114/249/2012).

96. Judecătoria Călărași a pronunțat soluții favorabile reclamanților, în contradictoriu cu unitatea administrativ-teritorială, exclusiv în temeiul art. 492 din Codul civil de la 1864 (Sentința nr. 2.897 din 22 octombrie 2014 în Dosarul nr. 5.790/202/2013; Sentința nr. 3.643 din 13 decembrie 2013 în Dosarul nr. 3.626/202/2013; Sentința nr. 1.722 din 5 septembrie 2016 în Dosarul nr. 817/202/2015).

97. Judecătoria Giurgiu a identificat o singură hotărâre, rămasă definitivă prin neapelare, prin care a admis cererea de chemare în judecată, apreciind că respectarea normelor în materie de urbanism nu are relevanță asupra constatării dobândirii dreptului de proprietate, dar recunoașterea acestui drept nu echivalează cu intrarea în legalitate a construcției

(Sentința nr. 4.002 din 20 mai 2016, pronunțată în Dosarul nr. 13.992/236/2015).

98. Judecătoria Bolintin-Vale a comunicat două hotărâri definitive prin neapelare, prin care au fost admise pretențiile reclamantilor, fără vreo referire la Legea nr. 50/1991 (Sentința nr. 245 din 19 februarie 2014 în Dosarul nr. 1.320/192/2013 și Sentința nr. 768 din 2 iunie 2016 în Dosarul nr. 938/192/2014), în timp ce Judecătoria Videle a înaintat trei asemenea hotărâri (Sentința nr. 1.247 din 28 august 2013 în Dosarul nr. 1.519/335/2013, Sentința nr. 1.399 din 25 noiembrie 2015 în Dosarul nr. 1.329/335/2015 și Sentința nr. 1.492 din 5 octombrie 2016 în Dosarul nr. 1.642/335/2015).

99. Din hotărârile comunicate de către *Curtea de Apel Ploiești* rezultă următoarele:

100. Tribunalul Buzău a pronunțat exclusiv hotărâri de respingere a cererilor reclamantilor, în contradictoriu cu unitatea administrativ-teritorială, motivându-se, în esență, că partea nu poate opta între respectarea procedurii autorizării prevăzute de Legea nr. 50/1991 și formularea unei cereri în justiție, o interpretare contrară lipsind de conținut și de finalitatea dispozițiilor Legii nr. 50/1991.

101. În funcție de soluția pronunțată în primă instanță s-a constatat, după caz, și faptul că reclamantul nu justifică un interes născut și actual de a apela la calea justiției, atât timp cât dreptul de proprietate pretins nu este contestat, ba din contră, este recunoscut de către pârât, iar interesul de a obține un înscris constatator al dreptului de proprietate nu este legitim, de vreme ce necesitatea de a promova o acțiune în justiție s-a născut ca urmare a încălcării prevederilor legale privind disciplina în construcții, prin neemiterea autorizației de construire.

102. În acest sens au fost înaintate Decizia nr. 1.258 din 11 noiembrie 2016 (Dosar nr. 24/200/2016), Decizia nr. 897 din 16 septembrie 2016 (Dosar nr. 13.066/200/2015) și Decizia nr. 378/25.03.2016 (Dosar nr. 29.274/200/2014).

103. Tribunalul Prahova a pronunțat o decizie prin care a respins ca neîntemeiată cererea întemeiată pe dispozițiile art. 492 din Codul civil de la 1864, constatând că nu se poate pretinde recunoașterea dreptului de proprietate asupra construcției edificată pe propriul teren, fără autorizație, deoarece s-ar încălca în acest fel legea specială din materia construcțiilor și s-ar încuraja edificarea unor construcții în mod abuziv (Decizia nr. 297 din 18 februarie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 2.443/281/2014).

104. *Înalta Curte de Casație și Justiție* — Secția I civilă a indicat Decizia nr. 3.668 din 6 mai 2005, pronunțată în Dosarul nr. 19.170/2004, prin care s-a reținut că „Aspectele de ordin formal legate de inexistența contractului de construcție și procesul-verbal de predare-primire nu pot obstructiona sau limita dreptul de proprietate al reclamantilor, după cum constatarea dreptului de proprietate al reclamantilor nu poate avea consecințe pe planul raporturilor de natură administrativă legate de inexistența autorizației, pentru a se putea afirma că aceștia au tins pe calea acțiunii de față să eludeze prevederile art. 2 din Legea nr. 50/1991, modificată prin Legea nr. 453/2001. Dimpotrivă, legitimarea calității lor de proprietari ai construcțiilor de pe teren ar putea, în lipsa autorizației și cu respectarea dispozițiilor legale, să antreneze răspunderea contravențională a acestora pentru lipsa autorizației de construcție.”

105. Au fost indicate, de asemenea, hotărâri referitoare la dreptul de suprafață reglementat prin art. 494 din Codul civil de la 1864, despre care s-a constatat că se dobândește chiar dacă edificarea pe teren a clădirilor s-a făcut fără autorizație, dar cu acordul titularului dreptului de proprietate, iar recunoașterea acestui dezmembrământ al dreptului de proprietate nu este condiționată în speță de existența unei autorizări a construcțiilor, sens în care incidența Legii nr. 50/1991 este lipsită de relevanță (Decizia nr. 4.559 din 31 mai 2005 și Decizia nr. 2.502 din 23 aprilie 2010).

106. Din contră, prin Decizia nr. 7.294 din 28 noiembrie 2012, pronunțată de Secția I civilă a instanței supreme în Dosarul nr. 13.473/63/2011, a fost respinsă cererea de chemare în judecată, cu următoarea motivare:

Situația proprietarului care a construit cu materialele lui pe propriul său teren nu se încadrează în ipotezele prevăzute de art. 492—494 din Codul civil de la 1864.

Dacă dobândirea dreptului de proprietate are loc fără respectarea condițiilor prevăzute de lege, precum și în cazul în care exercitarea dreptului de proprietate se abate de la prevederile legale imperative, titularul dreptului de proprietate trebuie să suporte sancțiunile stabilite de lege fără a putea invoca principiul constituțional al ocrotirii proprietății.

În alți termeni, dobândirea ilegală a unei proprietăți nu poate fi convertită într-un titlu — pe nicio cale, inclusiv judecătorească — și nici nu poate asigura beneficiarului ei garanțiile legale prevăzute pentru aceasta în reglementările interne și internaționale.

107. Celelalte instanțe au comunicat că nu au jurisprudență în materia indicată ori au transmis punctele de vedere teoretice ale judecătorilor.

108. Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a comunicat că, la nivelul Secției judiciare — Serviciul judiciar civil, nu se verifică, în prezent, practică judiciară, în vederea promovării unui eventual recurs în interesul legii în problema de drept care formează obiectul prezentei sesizări.

VII. **Jurisprudența Curții Constituționale**

109. Curtea Constituțională a pronunțat numeroase decizii în legătură cu Legea nr. 50/1991, în diferitele sale forme.

110. Cu titlu exemplificativ pot fi menționate: Decizia Curții Constituționale nr. 159 din 28 februarie 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 270 din 24 martie 2006; Decizia Curții Constituționale nr. 639 din 28 iunie 2007, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 518 din 1 august 2007; Decizia Curții Constituționale nr. 115 din 3 februarie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 138 din 5 martie 2009; Decizia Curții Constituționale nr. 697 din 25 mai 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 425 din 24 iunie 2010; Decizia Curții Constituționale nr. 1.535 din 25 noiembrie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 55 din 21 ianuarie 2011; Decizia Curții Constituționale nr. 1.595 din 9 decembrie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 88 din 2 februarie 2011.

VIII. **Raportul asupra chestiunii de drept**

111. Prin raportul întocmit în cauză, în conformitate cu dispozițiile art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă, s-a apreciat că nu sunt îndeplinite cumulativ condițiile de admisibilitate pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile, potrivit dispozițiilor art. 519 din Codul de procedură civilă.

112. Asupra rezolvării de principiu a chestiunii de drept sesizate, pentru ipoteza în care completul desemnat în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile ar ajunge la concluzia întrunirii condițiilor de admisibilitate, opinia judecătorilor-raportori a fost în sensul că: în aplicarea dispozițiilor art. 35 din Codul de procedură civilă este inadmisibilă cererea întemeiată pe dispozițiile art. 492 din Codul civil de la 1864, având ca obiect constatarea dreptului de proprietate asupra unei construcții realizate înainte de 1 august 2001, de către proprietarul terenului, pe propriul teren, fără autorizație de construire; în aplicarea dispozițiilor art. 35 din Codul de procedură civilă este lipsită de interes cererea întemeiată pe dispozițiile art. 492 din Codul civil de la 1864, având ca obiect constatarea dreptului de proprietate asupra unei construcții realizate după 1 august 2001 (și până la 1 octombrie 2011), de către proprietarul terenului, pe propriul teren, fără autorizație de construire.

IX. **Înalta Curte de Casație și Justiție**

113. Examinând sesizarea în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, raportul întocmit de judecătorii-raportori,

punctele de vedere formulate de către părți și chestiunea de drept ce se solicită a fi dezlegată, constată următoarele:

114. Potrivit dispozițiilor art. 519 din Codul de procedură civilă: „Dacă, în cursul judecății, un complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, constatând că o chestiune de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective, este nouă și asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, va putea solicita Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată”.

115. Așa cum rezultă din conținutul normei citate, legiuitorul a instituit o serie de condiții de admisibilitate pentru declanșarea acestei proceduri, care se impun a fi întrunite în mod cumulativ, după cum urmează:

- existența unei cauze în curs de judecată;
- cauza care face obiectul judecății să se afle în competența legală a unui complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului investit să o soluționeze în ultimă instanță;

- ivirea unei chestiuni de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată;

- chestiunea de drept a cărei lămurire se cere să fie nouă;
- Înalta Curte de Casație și Justiție să nu fi statuat și nici să nu facă obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

116. Analiza condițiilor de admisibilitate relevă următoarele:

117. Primele două condiții sunt îndeplinite, întrucât cauza în care s-a ivit chestiunea de drept se află în curs de judecată la Tribunalul Dolj, instanță ce a fost investită cu soluționarea unui apel într-un litigiu civil ce are ca obiect cererea de constatare a dobândirii de către reclamant a dreptului de proprietate asupra unor construcții edificate de aceștia, fără autorizație de construire, pe terenul proprietatea lor.

118. Determinarea competenței și a căii de atac deschise împotriva hotărârii intră în atribuțiile instanței de trimitere, iar constatările sale pe acest aspect sunt suficiente în verificarea admisibilității sesizării pe temeiul art. 519 din Codul de procedură civilă.

119. Completul de judecată din cadrul Tribunalului Dolj care a adresat întrebarea s-a considerat legal investit cu soluționarea apelului împotriva sentinței pronunțate de Judecătoria Craiova și, de asemenea, a apreciat că judecă în ultimă instanță, hotărârea sa nefiind supusă recursului.

120. Astfel, sunt incidente prevederile art. 95 pct. 2 din Codul de procedură civilă, cele ale art. XVIII alin. (2) din Legea nr. 2/2013 privind unele măsuri pentru degrevarea instanțelor judecătorești, precum și pentru pregătirea punerii în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, cu modificările ulterioare, coroborate cu art. 634 alin. (1) pct. 4 din Codul de procedură civilă.

121. În ceea ce privește celelalte condiții de admisibilitate este de menționat că, în jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție, făcându-se referire și la doctrină, s-a arătat constant că procedura reglementată de art. 519 din Codul de procedură civilă are în vedere o problemă de drept care să privească interpretarea diferită sau contradictorie a unui text de lege, a unei reguli cutumiare neclare, incomplete sau, după caz, incerte ori incidența unor principii generale ale dreptului al căror conținut sau a căror sferă de acțiune sunt discutabile, cu finalitatea împiedicării apariției unei jurisprudențe neunitare în materie².

122. Așadar, atunci când întrebarea adresată instanței supreme face referire la texte de lege sau la conținutul unui act normativ în vigoare, chestiunea de drept în contextul art. 519 din Codul de procedură civilă trebuie să decurgă din interpretarea unei anumite dispoziții legale, iar nu din aplicarea acesteia în circumstanțele particulare ale speței, operațiune ce rămâne în atribuțiile instanței investite cu soluționarea cauzei.

123. Această constatare este valabilă și pentru situația în care întrebarea face referire la mai multe prevederi legale.

124. Metoda de interpretare constând în coroborarea unei norme juridice cu o altă normă, fie din același act normativ, fie dintr-un alt act normativ, conduce la stabilirea înțeleșului normei prin raportare la acele dispoziții legale care pot servi acestui scop, dată fiind legătura cu norma supusă interpretării.

125. Dacă, prin sesizarea formulată, nu se urmărește, însă, stabilirea înțeleșului sau a conținutului normei, ci, pornindu-se de la un anumit rezultat al interpretării sistematice a dispozițiilor legale, se are în vedere doar aplicarea normei, cu scopul de a se identifica soluția ce trebuie adoptată în cauză, nu se poate vorbi despre o chestiune de drept, în înțeleșul art. 519 din Codul de procedură civilă.

126. În cauză, instanța de trimitere întreabă, în esență, dacă autorizarea construirii, în procedura Legii nr. 50/1991, are relevanță în aprecierea admisibilității cererii în constatare întemeiate pe dispozițiile art. 492 din Codul civil de la 1864 (art. 577 din actualul Cod civil) sau a interesului în formularea acestei cereri.

127. Cu toate că sesizarea face în mod expres referire la interpretarea unei dispoziții din Codul civil, prin raportare la procedura Legii nr. 50/1991 de emitere a autorizației de construire, nu se urmărește identificarea conținutului conceptual al art. 492 din Codul civil de la 1864 (art. 577 din noul Cod civil), norma circumstanțind doar situația juridică din cauză, anume aceea a realizării unei construcții pe un teren chiar de către proprietarul terenului.

128. Pe de altă parte, sesizarea implică stabilirea naturii și a efectelor civile ale autorizației de construire prin prisma corelației dintre Legea nr. 50/1991 și Codul civil într-o ipoteză de fapt concretă, ceea ce înseamnă, în realitate, aprecierea condițiilor prevăzute de art. 35 din Codul de procedură civilă pentru formularea unei cereri în constatarea existenței unui drept, anume dacă partea are deschisă calea realizării dreptului și existența unui interes care îndeplinește exigențele din art. 33 din Codul de procedură civilă.

129. Admisibilitatea cererii în constatare din perspectiva caracterului subsidiar presupune determinarea dreptului subiectiv, a titlului pe care acesta se întemeiază, cu eventuala interpretare și aplicare a normei incidente, atunci când se invocă un fapt juridic complex de care legea leagă un efect achizitiv al dreptului, astfel cum este cazul accesionii, de care se prevalează reclamantii din cauză, precum și stabilirea existenței unei căi legale de realizare a dreptului respectiv.

130. Îndeplinirea cerințelor prevăzute de art. 33 din Codul de procedură civilă — care impun un interes determinat, legitim, personal, născut și actual — este, la rândul-i, o chestiune de apreciere a situației de fapt, cât timp se tinde la aprecierea relevanței unei anumite împrejurări (absența autorizației de construire).

131. Astfel, aspectele relevate presupun stabilirea chiar a modului de aplicare a legii la situația de fapt din speță, printr-un raționament juridic ce ar conduce la însăși soluționarea cauzei, operațiune ce excedează atribuțiile completului constituit pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile.

132. În același context este de remarcat, în același timp, din examenul jurisprudențial (prezentat la pct. VI) că instanțele de judecată s-au confruntat de mult timp cu cereri similare celei din cauză, semnalându-se Decizia nr. 3.668 din 6 mai 2005, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția civilă și de proprietate intelectuală, în Dosarul nr. 19.170/2004, în care s-a analizat și relevanța existenței sau a inexistenței autorizației de construire în soluționarea litigiului.

133. Soluția din această hotărâre, prin care s-a statuat în sensul lipsei de relevanță a actului administrativ respectiv pentru soluționarea cererii în constatarea dreptului de proprietate, a fost îmbrățișată de celelalte instanțe, în mod constant, până în anii 2013—2014 și, într-o proporție importantă, chiar în prezent.

² De exemplu, Decizia nr. 16/2016 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 779 din 5 octombrie 2016.

134. În paralel cu această practică s-a dezvoltat și un curent jurisprudențial contrar, deschis de Decizia nr. 7.294 din 28 noiembrie 2012 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția I civilă, pronunțată în Dosarul nr. 13.473/63/2011, în considerentele căreia s-a pus accentul pe inexistența în patrimoniul reclamantului a unui drept de proprietate ocrotit în sensul art. 44 din Constituția României, în absența respectării dispozițiilor legale imperative, în care se încadrează și cele referitoare la regimul legal al construcțiilor, cu consecința că „dobândirea ilegală a unei proprietăți nu poate fi convertită într-un titlu — pe nicio cale, inclusiv judecătorească — și nici nu poate asigura beneficiarului ei garanțiile legale prevăzute pentru aceasta în reglementările interne și internaționale.”

135. Practica judiciară de respingere a cererilor în constatare similare celor din speță este pregnantă după anul 2015, prin aceste hotărâri judecătorești preluându-se, în esență, considerentele Deciziei nr. 7.294 din 28 noiembrie 2012 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția I civilă, chiar dacă soluția astfel adoptată nu a fost întotdeauna aceea de respingere a cererii ca neîntemeiată, ci și ca inadmisibilă și/sau lipsită de un interes legitim.

136. Din anul 2005 până în prezent au intervenit, în mod evident, modificări în conținutul Legii nr. 50/1991 și al Legii nr. 7/1996, dar unele norme relevante în cauză, dintre cele indicate în motivarea sesizării, nu au suferit schimbări esențiale de conținut: de exemplu, norma ce prevede că nu se consideră finalizate și nu pot fi intabulate în cartea funciară construcțiile executate fără autorizație de construire sau cu nerespectarea prevederilor acesteia a fost introdusă în Legea nr. 50/1991 prin Legea nr. 453/2001 pentru modificarea și completarea Legii nr. 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții și unele măsuri pentru realizarea locuințelor (*Legea nr. 453/2001*), regăsindu-se în lege la data pronunțării Deciziei nr. 3.668 din 6 mai 2005 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția civilă și de proprietate intelectuală, în Dosarul nr. 19.170/2004.

137. În schimb merită amintită evoluția jurisprudențială a Curții Constituționale, care a statuat, în interpretarea Legii nr. 50/1991, începând din anul 2009, că, în măsura în care „exercitarea dreptului de proprietate se abate de la prevederile legale imperative, titularul dreptului de proprietate va suporta sancțiunile stabilite de lege, fără a se putea apăra invocând principiul constituțional al ocrotirii proprietății”³.

138. Cu toate acestea, soluțiile divergente — de admitere și de respingere a cererii, în cazuri similare celor din speță — continuă să fie motivate într-un mod asemănător celor două decizii ale Înaltei Curți de Casație și Justiție, menționate anterior.

139. Acest fapt permite constatarea că formarea unei practici judiciare diferite nu a fost determinată de o schimbare legislativă majoră, ceea ce confirmă că, astfel cum s-a arătat anterior, chestiunea pusă în discuție relevă aplicarea, și nu interpretarea normelor, la situația de fapt din speță.

140. Această concluzie se impune chiar în contextul unei modificări notabile a Legii nr. 50/1991, aduse prin Legea nr. 127/2013 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 121/2011 pentru modificarea și completarea unor acte normative, referitoare la posibilitatea intabulării construcțiilor chiar în lipsa autorizației de construire, însă doar pentru construcțiile realizate înainte de 1 august 2001, care este data intrării în vigoare a Legii nr. 453/2001 [acest text a fost eliminat din art. 37 alin. (5) al Legii nr. 50/1991, în urma modificărilor aduse la data de 31 octombrie 2016, dar se regăsește în continuare în art. 37 alin. (2) din Legea nr. 7/1996].

141. Condiția esențială a normei este aceea a unui anumit moment al edificării, respectiv anterior datei de 1 august 2001. Întrebarea adresată de instanța de trimitere nu se referă în mod particular la o asemenea situație, însă nici din motivare, nici din datele speței redată în sesizare, nu rezultă cu certitudine data edificării. Astfel, prima instanță, făcând referire la expertiza administrată în cauză, a reținut anul 2001 ca moment al edificării, fără să rezulte dacă anterior sau ulterior datei de referință. În schimb, prin punctul de vedere exprimat asupra prezentei sesizări, reclamantii, făcând trimitere la cererea de chemare în judecată, au arătat că respectivele construcții au fost realizate în anul 2003.

142. În aceste condiții nu este posibil un răspuns nici măcar în limitele conturate prin art. 37 alin. (2) din Legea nr. 7/1996.

143. Nu în ultimul rând, merită subliniat că aprecierea atât a admisibilității, cât și a cerințelor interesului, din perspectiva inexistenței autorizației de construire, pe care o solicită instanța de trimitere, nu permite valorificarea evaluărilor asupra aspectelor arătate anterior, cu toate că acestea sunt necesare, ci pornesc de la o premisă prestabilită, care nu poate fi cenzurată de Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept.

144. Din acest punct de vedere este pusă la îndoială însăși utilitatea unei dezlegări care nu are în vedere toate elementele raționamentului juridic presupus de o corectă soluționare a cauzei.

145. În acest sens se reține ca fiind validată finalitatea declarată a cererii de chemare în judecată din cauză, constând în pronunțarea unei hotărâri judecătorești care să constituie titlu de proprietate și, deci, procurarea unui înscris constatator al dreptului, propunându-se verificarea existenței unei căi legale de realizare a dreptului, respectiv a interesului, prin raportare doar la procedura de emiteră a autorizației de construire.

146. Finalitatea declarată nu poate fi infirmată fără depășirea limitelor investiției completului constituit pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile, cât timp sesizarea trimite în mod explicit la autorizația de construire, ceea ce înseamnă o dezlegare exclusiv din perspectiva autorizării construirii.

147. Nu se poate verifica, astfel, dacă un înscris constatator al dreptului de proprietate, reprezentat de hotărârea judecătorească ce ar urma să se pronunțe în cauză, ar fi necesar doar în cazul absenței autorizației de construire, nu și în acela al existenței acesteia. Implicit nu este posibil a se clarifica temeiul unei eventuale distincții în situații cu premisă identică — același mod de dobândire a dreptului de proprietate asupra construcției — și nici justificarea diferită a aceluiași demers, cât timp reclamantul pretinde lipsa de relevanță a actului de autorizare pentru constatarea preexistenței dreptului afirmat.

148. Nu poate fi deci verificat dacă realizarea dreptului de proprietate asupra construcției prin înscrierea în cartea funciară implică, în ipoteza edificării pe propriul teren, dovada acestui drept prin alt înscris decât titlul de proprietate asupra terenului, înscris în cartea funciară (unit cu dovada edificării și cu prezumția de proprietate desprinsă din art. 492 din Cod civil de la 1864), față de care autorizația de construire ar fi o cerință suplimentară distinctă.

149. Faptul că aceste aspecte nu pot fi cenzurate semnificativ acceptarea *de plano* a existenței unui folos practic și a imposibilității realizării dreptului de proprietate în absența unei hotărâri judecătorești, aspecte care ar urma să fie evaluate doar în raport cu inexistența autorizației de construire.

³ Decizia Curții Constituționale nr. 697 din 25 mai 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 425 din 24 iunie 2010.

150. Chiar dacă, aparent, această constatare este lipsită de relevanță, față de perspectiva diferită deschisă de sesizare, trebuie observat că verificările menționate sunt prealabile solicitatei dezlegări, iar acceptarea premisei necenzurabile ar putea conduce la concluzia greșită că răspunsul la întrebarea adresată de instanța de trimitere epuizează analiza admisibilității și a interesului unei cereri în constatare, precum cea din cauză, dispensând instanța de judecată, în prezentul litigiu și în litigiile viitoare, de cercetarea existenței unui folos practic și de verificarea posibilității realizării dreptului din punctul de vedere al dovedirii dreptului de proprietate, fără legătură cu actul administrativ al autorizației de construire.

151. Prin prisma considerentelor deja expuse trebuie precizat, de asemenea, că, și în situația în care ar fi identificabilă o chestiune de drept ce ar putea face obiectul unei dezlegări din partea acestui complet, nu se poate reține îndeplinirea condiției de admisibilitate a sesizării privind noutatea.

152. Art. 519 din Codul de procedură civilă nu definește noțiunea de „noutate” și nici nu oferă criterii pentru conturarea caracterului de noutate, așa încât rămâne atributul Înaltei Curți de Casație și Justiție, sesizată cu pronunțarea unei hotărâri prealabile, să hotărască dacă chestiunea de drept a cărei dezlegare se solicită este nouă.

153. Pentru a se conchide asupra noutății chestiunii de drept este necesar a se observa scopul legiferării acestei instituții procesuale a hotărârii prealabile ca mecanism de unificare a practicii, anume acela de a preîntâmpina apariția unei practici neunitare (control *a priori*), spre deosebire de mecanismul recursului în interesul legii, care are menirea de a înlătura o practică neunitară deja intervenită în practica instanțelor judecătorești (control *a posteriori*).

154. Un act normativ recent adoptat sau recent intrat în vigoare are, mai degrabă, un potențial de a conține probleme noi de drept care ar fi susceptibile a genera practică neunitară, decât un act normativ intrat în vigoare de mai mult timp. Cu toate acestea, nu se poate nega, *de plano*, doar pe baza criteriului vechimii, că un astfel de act normativ mai vechi nu poate genera chestiuni noi de drept, întrucât este posibil ca o instanță să fie chemată să se pronunțe pentru prima dată asupra respectivei probleme de drept, după cum sunt posibile modificări sau

completări ulterioare, mai recente, ale actului normativ, care să ridice probleme de interpretare.

155. Ca atare, caracterul de noutate se pierde pe măsură ce chestiunea de drept a primit o dezlegare din partea instanțelor, în urma unei interpretări adecvate, în timp ce opiniile jurisprudențiale izolate sau cele pur subiective nu pot constitui temei declanșator al mecanismului pronunțării unei hotărâri prealabile.

156. În consecință, se apreciază că importante, sub acest aspect, sunt existența și dezvoltarea unei jurisprudențe în această materie.

157. Or, în raport cu constatările anterioare rezultă că problema de drept ce face obiectul prezentei sesizări a Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile a mai fost anterior dedusă judecății pe rolul instanțelor naționale de la toate nivelurile.

158. Astfel, instanțele judecătorești au fost investite cu soluționarea unor cereri de chemare în judecată cu un obiect identic cauzei înregistrate pe rolul instanței de trimitere.

159. În condițiile arătate, orientarea jurisprudenței spre o anumită interpretare a normelor analizate și existența unei practici judiciare a instanțelor naționale determină pierderea caracterului de noutate a chestiunii de drept supuse analizei.

160. Instanțele naționale, prin utilizarea mecanismului de interpretare a legilor, au procedat la interpretarea și aplicarea normelor juridice considerate ca prezentând dificultăți, astfel că obiectul sesizării nu îndeplinește condiția noutății.

161. Sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unei chestiuni de drept reprezintă un mecanism menit să preîntâmpine apariția unei practici neunitare în aplicarea și interpretarea legii de către instanțele judecătorești, iar, după cum s-a arătat, problema de drept ce se solicită a fi dezlegată în speță a mai fost, anterior, dedusă judecății, fără a se contura o practică unitară.

162. Prin urmare, existența deja a unei practici neunitare relevă că nu mai poate fi sesizată instanța supremă pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile, întrucât scopul preîntâmpinării practicii neunitare nu mai poate fi atins, chestiunea de drept care a suscitat-o nefiind una nouă, ci una care a creat deja divergență în jurisprudență.

163. Pentru considerentele expuse, constatând că nu sunt întrunite, în mod cumulativ, cerințele de admisibilitate prevăzute de dispozițiile art. 519 din Codul de procedură civilă, în temeiul art. 521 din Codul de procedură civilă,

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibilă, sesizarea formulată de Tribunalul Dolj — Secția I civilă, în Dosarul nr. 7.839/215/2015, privind pronunțarea unei hotărâri prealabile cu privire la următoarea chestiune de drept:

„Interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 492 din Codul civil de la 1864 (art. 577 din actualul Cod civil), în raport cu dispozițiile art. 35 din Codul de procedură civilă, de către instanța căreia i se cere să pronunțe o hotărâre prin care să se constate dreptul de proprietate asupra unui imobil construcție, în temeiul accesionii imobiliare artificiale și dacă admisibilitatea (sau interesul în promovarea) unei astfel de acțiuni este condiționată de parcurgerea (sau nu), de către reclamant, a procedurii prevăzute de Legea nr. 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții, republicată, cu modificările și completările ulterioare, respectiv de eliberarea autorizației de construire.”

Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 521 alin. (3) din Codul de procedură civilă.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 15 mai 2017.

VICEPREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
GABRIELA ELENA BOGASIU

Magistrat-asistent,
Mihaela Lorena Mitroi

ACTE ALE BĂNCII NAȚIONALE A ROMÂNIEI

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

CIRCULARĂ

privind ratele dobânzilor plătite la rezervele minime obligatorii constituite în lei și în dolari SUA începând cu perioada de aplicare 24 mai—23 iunie 2017

În baza dispozițiilor art. 5 și art. 8 alin. (3) din Legea nr. 312/2004 privind Statutul Băncii Naționale a României, în aplicarea prevederilor art. 15, 16 și 17 din Regulamentul Băncii Naționale a României nr. 6/2002 privind regimul rezervelor minime obligatorii, cu modificările și completările ulterioare, în temeiul art. 48 din Legea nr. 312/2004 privind Statutul Băncii Naționale a României,

Consiliul de administrație al Băncii Naționale a României hotărăște:

Articol unic. — Începând cu perioada de aplicare 24 mai—23 iunie 2017 rata dobânzii plătite la rezervele minime obligatorii constituite în lei este de 0,08% pe an, iar rata dobânzii plătite la rezervele minime obligatorii constituite în dolari SUA este de 0,07% pe an.

Președintele Consiliului de administrație al Băncii Naționale a României,
Mugur Constantin Isărescu

București, 16 iunie 2017.
Nr. 10.

ACTE ALE AUTORITĂȚII ELECTORALE PERMANENTE

AUTORITATEA ELECTORALĂ PERMANENTĂ

LISTA

partidelor politice, alianțelor politice, organizațiilor cetățenilor români aparținând minorităților naționale și a candidaților independenți pentru care a fost depus raportul detaliat al veniturilor și cheltuielilor electorale, conform art. 47 alin. (2) din Legea nr. 334/2006 privind finanțarea activității partidelor politice și a campaniilor electorale, la alegerile locale parțiale desfășurate conform Hotărârii Guvernului nr. 251/2017 privind stabilirea datei alegerilor locale parțiale pentru primari în unele circumscripții electorale

Nr. crt.	Competitor electoral	Tip competitor
1	CARALICEA GHEORGHE	candidat independent
2	TUDOR GHEORGHE	candidat independent
3	TIMOFTI DUMITRU	candidat independent
4	ȘTEFĂNOIU LUCA	candidat independent
5	VELCEA TUDOREL	candidat independent
6	SABO SIMION-DORIN	candidat independent
7	CORODAN IOAN	candidat independent
8	LUNGU MARIUS-CRISTINEL	candidat independent

București, 21 iunie 2017.
Nr. 2.

RECTIFICĂRI

La Hotărârea Guvernului nr. 975/2016 privind alocarea unei sume din Fondul de intervenție la dispoziția Guvernului, prevăzut în bugetul de stat pe anul 2016, pentru unele unități administrativ-teritoriale afectate de calamități naturale produse de inundații, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.044 din 23 decembrie 2016, se face următoarea rectificare:

— în anexă, la pct. 22 — județul Prahova, poziția nr. 1 — Consiliul Județean Prahova, la coloana nr. 1, în loc de: „Consolidare și refacere DJ100 N, 0,320 km [...]” se va citi: „Consolidare și refacere DJ102 N, 0,320 km [...]”.

La Ordinul ministrului justiției și libertăților cetățenești nr. 1.782/C/2009 privind redobândirea cetățeniei române de către unele persoane, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 505 din 22 iulie 2009, se face următoarea rectificare:

— la poziția 270 din lista prevăzută în anexa nr. 1, în loc de:

„Ursu Zinaida, fiica lui Caraman Lazăr (născut la 7.11.1930 în localitatea Cărpineni) și Elena, născută la data de 8 noiembrie 1956 în localitatea Cărpineni, Republica Moldova, cetățean moldovean, cu domiciliul actual în Republica Moldova, localitatea Chișinău, șos. Balcani nr. 4, ap. 35 (3.141/2008);”

se va citi:

„Ursu Zinaida, fiica lui Caraman Lazar (născut la 7.11.1930 în localitatea Cărpineni) și Elena, născută la data de 8 noiembrie 1956 în localitatea Cărpineni, Republica Moldova, cetățean moldovean, cu domiciliul actual în Republica Moldova, localitatea Chișinău, șos. Balcani nr. 4, ap. 35 (3.141/2008);”.

EDITOR: GUVERNUL ROMÂNIEI

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)

Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.70, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72

Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

5 948493 055655